

Brukerrådet 2024 – Q&A dag 1

Intro

Q: Blir spørsmål og svar fra chat'n her gjort tilgjengelige i etterkant av Brukerrådet?

A: Ja, vi tek sikte på å få lagt ut spørsmål og svar frå chat

Q: Er det mulig å se alle spørsmålene og svarene ett sted, og ikke bare de 10 siste?

A: Hei! Me vil samle alle spørsmål og svar frå chat etter Brukerrådet, og legge det samla ut påsamarbeid.digdir.no

Q: Gjøres det opptak slik at man kan se noe av dette på et senere tidspunkt?

A: Ja, det blir gjort opptak og me vil legge det ut kort tid etter arrangementet

Q: Digdir og KS Digital må samarbeide enda tettere. Ref. eFormidling, KS SvarUt, KS SvarInn og Fiks Arkiv. Begge må delta sammen med markedet i standardiseringen.

Q: For ikke å nevne helsenettet. Det er veldig oppstykket nå, selv om de ulike leverer tilnærmet like tjenester.

Digital inkludering:

Q: Dere gjør veldig mye bra for digital inkludering, og det heier jeg på. Samtidig ser vi at mange fortsatt står utenfor. Hva tenker dere om de som (fortsatt) ikke klarer å ta i bruk digitale løsninger? Hva skal dere og vi gjøre for dem?

A: Våre viktigaste råd til deg er: Sørg for at nettsider og digitale tenester er universelt utforma og tilgjengelege for alle, også dei med funksjonsnedsetjingar. Tilby opplæring og kompetanseheving internt for uu, ux, brukartesting og klarspråk for dei som utviklar digitale tenester, og lag brukartesting med brei representasjon for å sikre at løysingane fungerer for alle grupper. Vidare er det viktig å leggje til rette for ikkje-digitale alternativ, slik at dei som ikkje kan eller vil bruke digitale løysingar, framleis har tilgang til nødvendige tenester. Gjennom samarbeid med lokale organisasjonar kan du òg tilby kurs og rettleiing til dei som er digitalt ekskluderte. Til slutt bør kommunikasjonen vere tilpassa målgruppa, med klare og enkle instruksjonar og informasjon på dei plattformene som brukaren er mest komfortabel med. Me heiar på deg som ynskjer å bidra i denne samfunnsdugnaden!

Vi skal på vår side bidra med tilgjengelege fellesløysingar, rettleiing og kontroll av uu, rettleiing og tips om klarspråk og brukskvalitet, eID for alle, samordning av tjenester på tvers og elles råd og støtte. Les gjerne om den obligatoriske tilgjengelighetserklæringa som alle offentlege verksemder skal ha på plass for sine nettstader og digitale tenester;

<https://www.uutilsynet.no/veiledning/tilgjengelighetserklaering/1127> OG - ta gjerne kontakt med oss for spørsmål og tips framover. Har du spørsmål om digital inkludering, sjekk:

<https://www.digdir.no/digital-inkludering/digital-inkludering/5760>

Tillitstjenester

Q: Kan private virksomheter ta i bruk MinID og/eller ID-porten for å identifisere brukere som ikke har BankID?

A: Private kan berre ta i bruk ID-porten dersom dei leverer ei teneste som kvalifiserer som offentlig myndigheitsutøvelse

A: MinID er i dag kun tilgjengelig gjennom ID-porten. Virksomheter som har tilgang til ID-porten, kan benytte MinID. Som hovedregel er det offentlige virksomheter som kan benytte ID-porten og MinID i dag.

A: Synd - mener denne offentlige tjenesten burde være mer bredt tilgjengelig nettopp fordi private tilbydere idag må ekskludere brukere pga de mangler BankID. Det finnes få digitale alternativer.

A: "Må" de det? Eller velger de å ikke lage løsninger for de minst innbringende brukergruppene?

Q: Ang Maskinporten: Sentralt i "Chain of Trust" er Enhetsregisteret. Men er registeret egentlig en trygg garant for at virksomheten over tid bør ha tillit i Maskinporten?

A: Det stemmer at det er Enhetsregisteret som er nasjonal autorativ kjelde for kven som eig og kan forplikte ei verksemd. Det er lovpålagt at verksemda held Enhetsregisteret oppdatert. Me meiner registeret har høg kvalitet og kan trygt brukast til å bygge tillit. Vi har sett noen tilfeller der bedrifter urettmessig overtas ved ren svindel, trusler eller manipulasjon. Der har det kommet frem av kontrollprosessen i registeret er "lettbeint".

Q: Ang. maskinporten: Jørgen nevnte at dere er litt "slemme" og at nøkler må oppdateres årlig. Hvilke nøkler siktes det til her?

A: Antar Jørgen sikter til virksomhetens sertifikat som lastes opp til <https://minside-samarbeid.digdir.no/>. Disse sertifikatene benyttes for å signere forespørslar inn mot Maskinporten om å få et access_token.

A: Hei, Jørgen sikter til de tilfellene der man registrerer et sertifikat eller egendefinert nøkkel på klienten. I disse tilfellene vil nøkkelen/sertifikatet ha 1 års levetid før de må fornyes. (Uavhengig av levetiden på sertifikatet)

Q: Maskinporten: Vi setter stor pris på at dere tillater andre sertifikater enn Virksomhetssertifikater for signering i 2022. Vurderer dere oppdatere rundt dette?

A: (Distribusjon av privatnøkler av virksomhetssertifikatet til et antall tjenester innad i virksomheten er som kjent såpass problematisk, og folk mekker egne løsninger for dette.)
Hei, det er mulig å bruke egengenererte nøkkelpar som autentisering. Det står litt mer om dette på denne siden:

https://docs.digdir.no/docs/Maskinporten/maskinporten_autentisering#autentiseringsmetoder-i-maskinporten

A: Jeg ser at dokumentasjonen er litt uklar rundt dette, så må vi forbedre. Joda, knappen 'Egne public nøkler' lar oss laste opp JWK på egne sertifikater. Men løsningen "jukser" litt når dere krever at selve sertifikatet fjernes ifra JWK-en ('x5c'-feltet). Dere mister dermed muligheten til å verifisere alle metadata som ligger i sertifikatet, når dere kun godtar modulus-feltet ('n').

Q: Men egentlig ønsket jeg svar på om dere kommer til å markedsføre 'Egne public nøkler' mer enn frem til nå. Det er mange aktører som ser seg nødt til å lage egne "Maskinporten Guard"-løsninger for å verne Virksomhetssertifikatet. Uheldig.

Q: Korleis kan vi verifisere sertifikat-metadata i eit sjølvsignert sertifikat?

A: Red. anm: *Sjølvsignert sertifikat kan ikkje nyttast i maskinporten, men de kan opprette dine egne asymmetriske nøkler. Korleis du oppretter egne nøkkler kan du finne dokumentasjon på her:*

https://docs.digdir.no/docs/Maskinporten/maskinporten_sjolvbetjening_api#registrere-klient

Q: Maskinporten: Autentisering gjennom maskinporten krever i dag JWT. Er det planer om å tilby andre og mer moderne autentiseringsmetoder? Og ev. hvor langt frem i tid ligger dette? Og: hva er mer moderne enn JWT? 😊

A: Red. anm: *Maskinporten er en tjeneste som tilbyr en enkel modell for API-sikring basert på OAuth2 protokollen og bruk av JWT-bearer grants, inspirert av Google sine system-kontoer. Med å la api-tilbydere opprette sine egne API og tildele rettigheter gjennom scopes til sine konsumenter har vi en sikker og enkel måte å forvalte maskinporten.*

Per dags dato har vi ikkje planer om å tilby supplerende autentiseringsmetoder for maskinporten. Vi har noe som vi kaller skyporten som vi tester ut nå. Den bygger på same protokoll og autentisering(jwt), men Skyporten lar deg bruke Maskinporten for å dele tilgang til skyressurser.

Q: Digital id er eit dilemma i kvardagen til helsepersonell som møter brukarar som ikkje klarer å nyttiggjere t.d. bankID, og som ynskjer hjelp til dette. Vert det jobba med løysingar i høve dette?

A: Hei! Takk for godt spørsmål! Digdir meiner at fullmakt til å bruke Helsenorge på vegne av andre kan vere løysinga i caset du beskriv. For ungdomar som manglar BankID, men har MinID, kan Helsenorge for ungdom-løysinga vere løysinga.

Q: Takk for svar. Vi arbeider for tida med å tilby enkelte kommunar lavterskel opplæring til helsepers. Dig.ID er definitivt det som flest er usikker på, både juridisk og etisk. Er fullmakt godt nok? Loggføring av innlogging t.d.?

A: Vi er litt usikker på korleis dette er rigga på Helsenorge, men vi legg til grunn at validering av fullmakt og logging av representasjonsforholdet er godt ivaretatt. Det juridiske grunnlaget bør også vere tilstade, men her henviser vi til tenesteeigaren.

Q: Er det ei øvre aldersgrense for BankID?

A: Det er ingen øvre aldersgrense på BankID som vi er kjente med. Nedre aldersgrense er angitt her: bankid.no/aldersgrense-i-bankene

Q: Er det ikkje litt rart at det er privat aktør (bank) som gjer innbyggjar tilgang til offentlege tenester?

A: Digdir meiner at marknadsmodellen har vore effektiv mht. å få distribuert høgnivå eID til største delen av befolkninga. Men vi må likevel ha løysingar for dei som ikkje får ta del i desse eID-ordningane. MinID er ofte eit alternativ.

Q: Hvordan vil prosessen være for løsningen som skal piloteres i skolen? Hvordan er arbeidsflyten?

A: Hei. Utstedelsesprosessen er todelt: 1. Skoleadministrasjonen autoriserer personell (lærere) som kan utstede, og elever som kan få MinID fra disse utstederne. 2. Lærer identifiserer elev og gir hen aktiveringskode. Eleven bruker aktiveringskode for å registrere seg med MinID. Eleven bruker fortrinnsvis MinIDs mobilapp til dette, og kan da bruke appen til innlogging seinere.

Q: Det står på nett at Altinn autorisasjon skal fases ut. Stemmer det ikke?

A: altinn dot github dot io /docs/ny-funksjonalitet/produktstrategier/autorisasjon/. Hvis det er denne siden du tenker på; <https://altinn.github.io/docs/ny-funksjonalitet/produktstrategier/autorisasjon/>, så er det dokumentasjonssidene som fases ut. Dokumentasjon for ny løsning finner du her; docs.altinn.studio

Q: Når man opptrer "på vegne av" kommunen. Blir det bedre løsning på det? i dag må man logge inn med personlig Bankid på feks Visma ol. kan man få en ansattID å logge inn med? som ikke er privat BankID. Slik at d skilles mellom privat og jobb

A: Det finnes veiledning om ansatt-eID på Digdir sine sider her <https://www.digdir.no/digital-identitet/veileder-bruk-av-eid-i-offentlig-forvaltning/5539> . Flere aktører tilbyr ansatt-eID f.eks. Buypass

Q: Tenker dere at Altinn autorisasjon kan benyttes av private selskaper der man ønsker å tildele tilganger til f.eks. verger eller meglere? Eksempelvis innen pensjonsbransjen.

A: Idag er det bare virksomheter som støtter opp om offentlig myndighetsutøvelse som kan bli tjenesteeier og benytte Altinn autorisasjon. Det pågår et regelverksarbeid der mulighetene for andre aktører utredes.

Q: Kan man bruke denne for å gi noen mulighet til å representere meg innenfor alt som Skatteetaten har med å gjøre? Eller må jeg legge til én og én tjeneste?

A: Det er mulig å delegere tjenester samlet. Det Espen viste var en faktisk delegering av en rolle som heter Skatteforhold for privatpersoner, og denne inneholder flere skatte-tjenester.

Q: Ønsker å dele data via API. En brukerorg skal kunne gjøre saksbehandling i eget system, på data i vårt system. Men da må vi verifisere brukeren, ikke organisasjon. Å tillate innsyn fra alle i samarbeidsorganisasjon er uønskelig. Ordnes det?

A: Idag finst det i Altinn Autorisasjon ei løsning for "eksplisitt tjenestedelegering". Dette er rettighet som ingen i verksemda automatisk får. Denne funksjonaliteten kan kanskje brukast, då i kombinasjon med Ansattporten.

Ansattporten støtter nemleg også datadeling på på vegne av ein organisasjon, ikkje berre pålogging som vart presentert idag.

Q: Skulle veldig gjerne hatt støtte for flere tegn i tittel ved eSignering. Litt for ofte opplever vi at ekspedering feiler på grunn av lengde på tittel og må komprimere til noe som ikke lengre oppleves som dekkende.

A: Vi noterer behovet. Hvor mange tegn vil du si er tilstrekkelig? Send gjerne en epost til servicedesk@digdir.no der du utdyper behovet deres:)

Q: Vil si vi kommer langt med en dobling i forhold til i dag. Dagens begrensning er på 80 tegn. Kan ikke se for meg at 160 ikke skulle holde.

Q: Mange venter fortsatt på en eSigneringsløsning som inkluderer undertegning av avsender som ansatt i offentlig virksomhet, gjerne via ansattporten.

A: Hei. Dette er funksjonalitet som vi har ambisjon/plan om å få til. Det ligger allerede i strategien, men det er ennå ikke sikkert når dette vil bli implementert

Q: Hva er utfordringen med å få det på plass? Innebærer det ikke bruk av den samme teknologien også for avsender?

A: Det handler nok om prioritet og finansiering. I 2024 har det vært prioritert å komme over på ny leverandøravtale, og innføre nye funksjonaliteter som ble kravstilt i anskaffelsen.

Q: Hvorfor fjernes ikke utdaterte enkelttjenester? Er det den enkelte aktør som må ta ansvaret her?

A: Det er den enkelte virksomhet som selv er ansvarlig for å vedlikeholde sine tenester.

Q: Når kommer ny eIDAS til Norge? Når kommer lommeboken til Norge?

A: Les gjerne om revidert eidas her: <https://samarbeid.digdir.no/id-porten/produktgruppestrategi-tillitstjenester/2138> under overskriften; "Felles europeisk regelverk setter rammer". Der oppgis det at implementering i Norge er forventet i 2026/2027.

Meldingsutveksling

Q: Pågår det et arbeid angående politiattest? Problemstillingen er løftet mange ganger, men ingen forbedring. Utrolig tungvint for alle parter i dag.

A: Hei! Veldig relevant spørsmål, som det kjem meir info om på Brukarrådet i dag ca kl 13:15. Føl med då!

Q: Er Digipost kontroll definert som en fellesløsning? Altså at også eBoks tilbyr dette? Og hva med de som ikke har Digital postkasse, men bruker Altinn Innboks?

A: Hei. Løsning for sikker og digital deling av politiattest er foreløpig kun en tjeneste som Digipost tilbyr. Altinn og e-Boks tilbyr ikke sikker deling av politiattest pr nå. Sagt med andre ord; digipost kontroll tilbys som en tjeneste i fellesløsningen Digital postkasse til innbygger, men en når bare digipost-brukere.

Q: Hva koster Digipost kontroll?

A: Prismodellen landes i disse dager. Det er foreløpig ikke avklart om det blir en egen prismodell for offentlig sektor (slik som for digital post), men målet er at dette uansett skal koste mindre enn et Netflix-abonnement.

Q: Med denne løsningen er vi jo bare halvveis. Jeg ser for meg en portal der jeg som arbeidsgiver kan bekrefte forhold, ansatt kan bekrefte søknad til innsending, og politi bekrefte til oss begge tilbake.

Q: Har forstått det slik at det juridisk er brukeren som må dele attesten. Hvorfor trenger virksomheten å bekrefte attesten? (Og hvorfor er det manuell behandling av attestene - kunne man ikke automatisert dette basert på data og type attest?)

A: Dette er en god start, og en utfordring som er viktig å ta tak i. Vi ønsker absolutt en løsning som med tiden vil oppfylle de nødvendige behovene. Takk for tilbakemeldingen.

Q: Helt enig Anonym. Ser for meg at vi sender inn "Lærer Kari starter hos oss", så logger Kari inn og samtykker. Politiet svarer da ut til oss begge at Lærer har gyldig attest, direkte i system/arkiv. I fagsystem for HR bør dette gå auto.

Q: Dele, kan man også gi tilgang til nedlasting? Tenker på for de sektorer som er underlagt arkiveringsplikt av attesten.

A: Hei! Hovedproblemet var mye ureglementert datautveksling og lagring for aktører som ikke skal sitte på disse. For de som skal det kan bruker rett og slett bare videresende dokumentet fra postkassen.

Q: Har dere noen planer om å legge inn en sperre, eller i det minste et varsel, når man sender en allerede eSignert fil på ny eSignering i Posten Signering?

A: Hei! Det er for øyeblikket ikke planer om den typen varsel i eSignering. Vi har notert behovet og tar det med i vår vurdering av fremtidige produktforbedringer.

Q: Kan også kommunale virksomheter som trenger politiattest (skole, kultur og fritid mfl) be om politiattest gjennom digipost?

A: Løsningen kan brukes av virksomheter både i frivillig, privat og offentlig sektor. NIF har laget en integrasjon fra sitt eget fagsystem Mindrett, men vi ruller om kort tid ut en webløsning som alle andre virksomheter kan ta i bruk.

Q: Store institusjoner som får tilsyn hvor politiattester skal forevises - og da for veldig mange ansatte - er dette noe dere vil se på?

A: Hei! Ref. svar på spørsmålet over. Vi samler nå innspill for videreutvikling så ta gjerne kontakt!

Q: Utdanningsinstitusjoner trenger gjerne attestasjon av større kull med studenter "på én gang". Noen tanker om hvordan dette kan løses?

A: I første omgang har vi lagt opp til å støtte enkeltforespørslar om innsyn, men vi ser gjerne på mer kompliserte use case framover, så det er bare å ta kontakt.

Q: Selv om jeg forstår årsaken til å gå vekk fra SMS løsningen, så vil vel en eventuell fjerning av sms-løsningen ekskludere de som ikke har smart-telefon? Eldre med Doro telefoner f.eks.

A: Det stemmer, Thomas. Derfor fjerner vi ikke MinIDs støtte for engangskoder på SMS med det føreste, men vi anbefaler brukerne våre å gå over til app eller tidsavgrensede engangskoder.

KRR

Q: Hei! Kjenner dere til om noen jobber med å utvikle en løsning som utfører bostedskontroll basert på info fra Folkeregisteret mfl.?

A: Hei. Vi er usikre på hva du tenker på når du spør om bostedskontroll. Snakker vi om bostedskontroll ifm. immigrasjon?

Q: Hei! Jeg tenker på at en innbygger faktisk bor der innbyggeren oppgir, og ikke et annet sted. Feil oppgitt adr. kan få konsekvenser for lån/stipend, stønader, fiskekvoter mm.

A: Takk for presiseringa! Nei, vi er ikke kjente med om slike tjenester er under utvikling. Spørsmål som kan rettes til Folkeregisteret kanskje?

Q: Hei. Har dere gjort analyser på RoI for SME segmentet i næringsliv på å ta i bruk Maskinporten?

A: Det korte svaret her er nei. Vi utfører samfunnsøkonomiske analyser av tiltak og løsningene

våre, og vurderer nytte- og kostnadsvirkninger ved å ta i bruk Maskinporten, men ikke spesifikt for SME segmentet i næringslivet.

Q: Hei, hvis en leverandør skifter navn, ikke org nummer, må en slik delegering til KRR gjøres på nytt?

A: Nei, det er orgnr som er nøkkelen

eInnsyn

Q: Bør og ha eit kort undervisningsopplegg til VGS - linja Media og kommunikasjon 😊

A: Hei! Godt forslag! Me kjem gjerne, berre ta kontakt med oss i Digdir. *Red. Anm: Det finnes i dag ikke noe undervisningsopplegg som vi kan tilby, men vi er selvsagt åpne for å komme med innspill hvis noen skulle ønske å lage et opplegg for VGS. Det er heller ingenting i veien for at vi kan vise hvordan løsningen virker og hvilke muligheter den gir. De skolene som ønsker kan kontakte oss så skal vi få til noe.*

Q: Det ble henvist til en "trafikklys-veileder" for eInnsyn når det kommer til hva som bør, hva som kan og hva som ikke kan fulltekstpubliseres, hvor finner man denne?

A: Ser ut som lenken har falt bort fra samarbeidsportalen. Vi skal få lagt den til igjen. Men du finner den her nå: ...lenken forsvinner. Vi skal legge den synligere på samarbeidsportalen igjen så fort som mulig. *Red. anm: I forbindelse med at Digdi tok i bruk fulltekst på eInnsyn.no ble det laget et eget internt dokument - "Fra dokumentangst - til dokument fangst". Dette dokumentet har vi valgt å dele med andre som ønsker å utforske mulighetene som ligger i bruk av fulltekst på eInnsyn.no.*

Q: Hva gjør Digdir ovenfor leverandørene av sak- og arkivsystemene for å øke antall virksomheter som fulltekstpubliserer? Det savnes bedre støttefunksjoner i sak- og arkivsystemene for fulltekst

A: Me har faste leverandørmøter og tett dialog. Me leggje til rette for å at det skal vere enkelt å ta i bruk fulltekstpublisering, men det er kundane som må spele inn sine behov til sakarkivleverandørane.

Innspill er gitt til leverandøren allerede 😊 Skulle ønske flere leverandører tilbyr trafikklysmodellen i sak- og arkivsystemet for å klassifisere hva som skal, kan og ikke kan fulltekstpubliseres

Q: Offentlig arkivering: Jobbes det med, eller hva er stauts for arbeidet med en felles arkivløsning for alle offentlige etater? Private aktører kan lage gode grensesnitt til arkivløsningen, og ikke få ansvaret for lagring av arkivdata.

A: Det jobbes ikke med en felles løsning for statlige etater pr i dag. Etatene står fritt til å velge hvilken leverandør de vil bruke.

Det er for såvidt arkivskaper, og ikke leverandør av arkivsystemet, som har ansvaret for lagring av arkivdata. Arkivsystemene må oppfylle kravene Arkivverket stiller til slike systemer. Så en "felles" løsning er allerede implementert.

Denne er konform med Noark5 og N5TG: <https://gitlab.com/OsloMet-ABI/nikita-noark5-core>. Jeg anbefaler alle som er interessert i en felles arkivløsning til å bidra i arbeidet på denne implementasjonen.

Q: Vi implementerer en ny skytjeneste for sak-/arkivsystem. Når kommer det løsning for eInnsyn via Integrasjonspunktet som kan settes opp på vegne av vår virksomhet, på lik linje med de andre tjenestene som behandles?

A: Kan du si litt mer om hva du ikke får løst i dag som du ønsker å løse med "på vegne av"?

Q: For tjenestene DPO/DPF/DPI og DPI kan en leverandør kjøre integrasjonspunktet på vegne av oss ved at vi delegerer denne rettigheten og det benyttes maskinporten. Dette er

ikke mulig med elnnsyn

A: For elnnsyn må det settes opp med våre virksomhetssertifikater. Det er sikkerhetsmessig helt uaktuelt for oss og vår leverandør

Det er ikke planlagt en slik funksjon pr. nå. Ville levering via et API være en måte dere oppfatter som trygg nok?

Problemet er at leverandøren har en løsning for alle tjenestene via Integrasjonspunktet. Det er lett å forutsette at alle tjenestene kan styres og implementeres likt. I en moderne verden der "alt skal i skyen", ... og at man da får problematikk med at Integrasjonspunktet kjører hos leverandøren, oppfattes det som lite hensiktsmessig at ikke alle tjenestene via Integrasjonspunktet kan implementeres hos "på vegne av"

Er det mulig å tolke det slik at hvis en "på vegne av" lar seg bruke så vil dere ta i bruk elnnsyn? Bare å ta kontakt, jeg er sikker på at dette lar seg løse på en helt grei måte.

Red. anm: Hvis en har en leverandør som leverer integrasjonspunktet med sitt sertifikat og bruker "på vegne av" så vil det være fullt mulig å levere til elnnsyn på det oppsettet. Det må gjøres noen endringer på konfigureringen i elnnsyn, Endringen er en mindre jobb og påvirker ikke bruken av løsningen. Bare ta kontakt med vår servicedesk så vil de kunne guide dere gjennom de nødvendige endringene som må gjøres.

Q: Vil elnnsyn utvikles slik at offentlige etater bruker det til saksbehandling?

A: Nei, elnnsyn vill ikke utvikles i den retningen.